

СХВАЛЕНО
на засіданні педагогічної ради
Хижанського ЗЗСО І-ІІІ ст – ЗДО
(протокол № 2 від 03.10.2025)

ЗАТВЕРДЖЕНО
Директор
Хижанського ЗЗСО І-ІІІ ст – ЗДО
_____ Марія ЧУТОРА

**ПОЛОЖЕННЯ ПРО ДІЯЛЬНІСТЬ
ШКІЛЬНОГО ОМБУДСМАНА
Хижанського закладу загальної середньої освіти
І-ІІІ ступенів – закладу дошкільної освіти
Королівської селищної ради
Закарпатської області**

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

- 1.1. Шкільний Омбудсман - незалежний та неупереджений представник учнівського колективу, обраний для захисту прав та представлення інтересів учнів, а також для забезпечення дотримання принципів справедливості, рівності, недискримінації та безпеки в Хижанському ЗЗСО І-ІІІст. - ЗДО. Шкільний Омбудсман виступає посередником між учнями та педагогічним колективом, адміністрацією закладу освіти, батьківською спільнотою, сприяючи профілактиці конфліктних ситуацій, запобіганню булінгу та іншим формам насильства, дискримінації, а також сприяє забезпеченню прав і свобод Дитини.
- 1.2. Примірне положення про діяльність Шкільного Омбудсмана в Хижанському ЗЗСО І-ІІІст. - ЗДО (далі - Положення) розроблене з урахуванням вимог законів України „Про освіту”, „Про повну загальну середню освіту”, „Про охорону дитинства”, „Про основні засади молодіжної політики”, Конвенції ООН про права дитини.
- 1.3. Положення визначається нормами та правилами партнерської взаємодії з учасниками освітнього процесу та іншими зацікавленими сторонами, спрямованими на створення безпечного та сприятливого середовища в закладі освіти.
- 1.4. Інформаційним ресурсом для висвітлення діяльності Шкільного Омбудсмана є офіційний вебсайт та сторінка у соціальній мережі закладу освіти.

II. МЕТА ТА ПРИНЦИПИ ДІЯЛЬНОСТІ ШКІЛЬНОГО ОМБУДСМАНА

- 2.1. **Метою** діяльності Шкільного Омбудсмана є забезпечення ефективних механізмів дотримання прав і свобод учнів у Хижанському ЗЗСО І-ІІІст. - ЗДО, своєчасне виявлення та попередження конфліктів, випадків булінгу, дискримінації та інших порушень. Шкільний Омбудсман сприяє формуванню безпечного, справедливого та інклюзивного освітнього середовища, розвитку правової обізнаності учнів та вихованню культури поваги до прав людини. Його діяльність спрямована на створення інноваційного освітньо-правового простору, який базується на принципах рівності, поваги та недискримінації у закладі освіти.
- 2.2. Діяльність Шкільного Омбудсмана ґрунтується на принципах демократії, незалежності, неупередженості, взаєморозуміння, відповідальності, гласності, колективності, рівноправності та самовизначення, як активного учасника освітнього процесу та шкільного урядування.
- Ніхто з учасників освітнього процесу не має права втручатися або перешкоджати діяльності Шкільного Омбудсмана.

III. НАПРЯМИ ДІЯЛЬНОСТІ ШКІЛЬНОГО ОМБУДСМАНА

- 3.1. Забезпечення захисту прав та свобод учнів у ліцеї, включаючи право на рівність, недискримінацію та доступ до освіти без будь-яких обмежень за ознаками віку, статі, національної чи релігійної належності, соціального статусу. Вживання всіх необхідних заходів для запобігання порушенням прав учнів, а також надання учням можливості звертатися з питань захисту їхніх прав та інтересів.
- 3.2. Організація та проведення інформаційно-просвітницької роботи щодо підвищення правової обізнаності учнів з питань захисту прав та свобод дитини, недискримінації за віком, статтю, національною та релігійною приналежністю, соціальним статусом, запобігання булінгу та іншим формам насильства в освітньому середовищі; просування ідеї захисту прав людини; поширення інформації про діяльність Омбудсмана України та його інституції.
- 3.3. Організація та координація моніторингу стану дотримання прав та свобод учнів у закладі освіти шляхом співпраці з учнівським самоврядуванням, педагогами та іншими учасниками освітнього процесу. Збір та аналіз інформації щодо можливих порушень, розробка пропозицій та надання рекомендацій для покращення умов дотримання прав учнів.
- 3.4. Співпраця та партнерська взаємодія з учасниками освітнього процесу, офіцером Служби освітньої безпеки та іншими незалежними суб'єктами, зацікавленими у створенні безпечного освітнього середовища.

IV. ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ ТА ПОВНОВАЖЕННЯ ШКІЛЬНОГО ОМБУДСМАНА

- 4.1. Взаємодія з усіма учасниками освітнього процесу, Представництвом Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини у Закарпатській області, органами влади, місцевого самоврядування, громадськими організаціями та іншими зацікавленими сторонами з метою захисту прав учнів і створення безпечного освітнього середовища.
- 4.2. Аналіз ризиків порушення прав учнів у закладі освіти, збір опрацювання інформації про звернення, підготовка рекомендацій та ініціювання заходів щодо покращення стану дотримання прав і свобод дітей.
- 4.3. Правопросвітницька діяльність, спрямована на підвищення правової обізнаності здобувачів освіти, включаючи організацію зустрічей, обговорень, переглядів відеоматеріалів та залучення фахівців (психологів, юристів, правозахисників тощо).
- 4.4. Розгляд звернень та пропозицій шляхом взаємодії з учасниками освітнього процесу, а також моніторинг їх розгляду та виконання.
- 4.5. Ініціювання змін і надання обґрунтованих рекомендацій щодо удосконалення механізмів захисту прав учасників освітнього процесу, зокрема в частині емоційно-психологічного клімату в школі.

V. ПРАВА, ОБОВ'ЯЗКИ, ПІДЗВІТНІСТЬ ТА ПІДКОНТРОЛЬНІСТЬ ШКІЛЬНОГО ОМБУДСМАНА

5.1. Права Шкільного Омбудсмана:

- 5.1.1. Здійснювати свою діяльність у межах чинного законодавства, нормативних документів щодо організації учнівського врядування закладу освіти та цього Положення.
- 5.1.2. Представляти інтереси учнів у конфліктних ситуаціях, брати участь у розгляді звернень, виступати на засіданнях педагогічної ради, учнівського самоврядування, батьківських зборів тощо.
- 5.1.3. Брати участь у проведенні зустрічей з учнями, педагогами, адміністрацією, а також у просвітницьких заходах, тренінгах і семінарах з прав Людини.
- 5.1.4. Ініціювати розгляд випадків порушення прав учнів, брати участь у підготовці документів, що стосуються прав та свобод учнів, отримувати необхідні консультації від фахівців.
- 5.1.5. Брати участь у заходах, організованих Представництвом Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.
- 5.1.6. Брати участь з правом дорадчого голосу в засіданнях Ради закладу освіти під час розгляду питань, що належать до його компетенції.

5.2. Обов'язки Шкільного Омбудсмана:

- 5.2.1. Захищати права учнів, реагувати на звернення, сприяти розв'язанню конфліктів та проводити моніторинг освітнього середовища щодо можливих порушень прав учнів.
 - 5.2.2. Проводити інформаційно-просвітницьку діяльність серед учнів щодо прав, свобод, механізмів захисту та діяльності Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.
 - 5.2.3. Взаємодіяти з адміністрацією, органами учнівського самоврядування, педагогами для захисту прав учнів, брати участь у процесах медіації.
 - 5.2.4. Забезпечувати конфіденційність розгляду звернень, протидіяти дискримінації та дотримуватись етичних норм у своїй діяльності.
 - 5.2.5. Звітувати щорічно про свою діяльність перед учнівським та батьківським врядуванням.
- 5.3. Шкільний Омбудсман є підконтрольним та підзвітним заступнику директора з виховної роботи або педагогу-організатору, або директору закладу освіти.

VI. ВЗАЄМОДІЯ (СПІВПРАЦЯ) ШКІЛЬНОГО ОМБУДСМАНА ІЗ ЗОВНІШНІМИ ПАРТНЕРАМИ

- 6.1. Шкільний Омбудсман взаємодіє (співпрацює) з Представництвом Уповноваженого

Верховної Ради України з прав людини у Закарпатській області. Сфера взаємодії (співпраці) передбачає:

6.1.1. Участь у навчальних тренінгах та стратегічних сесіях для Шкільних Омбудсманів з метою підвищення їх кваліфікації, поглиблення знань у сфері захисту прав дитини, а також розвитку навичок ефективного вирішення конфліктів у шкільному середовищі.

6.1.2. Зустрічі та консультації щодо обговорення актуальних питань, обміну досвідом та отримання консультацій щодо вирішення конкретних випадків порушень прав учнів.

6.1.3. Залучення Шкільних Омбудсманів до участі в семінарах, круглих столах, конференціях, просвітницьких кампаніях, присвячених питанням прав людини та захисту прав дитини в освітньому середовищі;

6.2. Шкільний Омбудсман активно співпрацює з органами місцевого самоврядування у сфері освіти.

VII. ПОРЯДОК ОБРАННЯ І ДОСТРОКОВЕ ПРИПИНЕННЯ ПОВНОВАЖЕНЬ ШКІЛЬНОГО ОМБУДСМАНА

7.1. Шкільний Омбудсман обирається з числа учнів 9-10 класів закладу освіти шляхом голосування за кандидатів учнями 9-11 класів (відкритим або закритим способом).

Кандидат, який отримав найбільшу кількість голосів, вважається обраним на посаду Шкільного Омбудсмана. Учні, які посіли друге та третє місця за кількістю голосів, автоматично отримують статус помічників Шкільного Омбудсмана.

7.2. Шкільний Омбудсман обирається терміном на 1 рік з можливістю переобрання ще на один термін. Повноваження Шкільного Омбудсмана починаються з наступного дня після виборів.

7.3. Повноваження Шкільного Омбудсмана припиняються достроково у разі невиконання своїх повноважень, порушення Правил внутрішнього розпорядку закладу освіти, зміни місця навчання та за власною ініціативою.

VIII. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

8.1. Положення набирає чинності з моменту його затвердження та оприлюднення на сайті Хижанського ЗЗСО І-ІІІ ст. - ЗДО.

8.2. У випадку внесення змін або доповнень у нормативно-правові документи, що регламентують питання Положення, нова редакція Положення затверджується наказом директора закладу освіти відповідно до вимог чинного законодавства.

8.3. Після затвердження нової редакції Положення попередня редакція втрачає чинність.

ФОРМА ЗВЕРНЕННЯ ДО ШКІЛЬНОГО ОМБУДСМАНА

Дата: _____

Я, _____ (ПІБ),
учень (учениця) ___ класу / працівник Хижанського ЗЗСО І-ІІІ ст. - ЗДО / батько(мати)
учня(учениці) звертаюся до шкільного омбудсманна з питання:

(суть звернення, опис ситуації)

Я очікую наступного:

Прошу зберігати конфіденційність інформації: Так Ні

Підпис _____

Контакт (за бажанням): _____

ФОРМА ЗВІТУ ШКІЛЬНОГО ОМБУДСМАНА
за семестр / навчальний рік

Заклад освіти: _____

Період звітування: _____

Омбудсмен: _____

1. Кількість звернень (усього): _____

- від учнів: _____

- від батьків: _____

- від працівників: _____

2. Характер звернень:

конфлікт між учнями

порушення дисципліни

булінг / цькування

скарги на ставлення педагогів

інше _____

3. Кількість вирішених питань: _____

4. Проведено заходів з правопросвіти: _____

(вказати дати, теми, аудиторію)

5. Рекомендації на наступний період:

Дата: _____

Підпис омбудсмена: _____

Підпис куратора (заст. Директора, педагог-організатор): _____

ОРІЄНТОВНИЙ ПЛАН РОБОТИ
шкільного омбудсмана на 2025 /2026 навчальний рік

Місяць	Захід	Мета	Відповідальні	Відмітка про виконання
Вересень	Вибори шкільного омбудсмана	Формування органу довіри	Учнівське самоврядування	
Жовтень	Тренінг «Права дитини – основа поваги»	Правопросвіта	Омбудсман, психолог	
Листопад	Круглий стіл «Як зупинити булінг?»	Профілактика конфліктів	Омбудсман, соціальний педагог	
Січень	Моніторинг звернень	Аналіз ситуації в школі	Омбудсман	
Березень	Тиждень доброти та толерантності	Виховання емпатії	Учнівське самоврядування	
Травень	Підсумковий звіт омбудсмана	Аналіз результатів діяльності	Омбудсман, адміністрація	
